

ment ud fra Privatdriftens Side, at man siger: Vi have nu besluttet at standse Virksomheden, og saa skal Staten ogsaa gøre det. Jeg synes, der havde været meget god Mening i, om det ærede Medlem havde sagt: Nu have de private Entreprenører, Arbejdsgivere og private Banker standset Virksomheden, fordi de se deres Fordel derved, fordi de tjene Samfundets Interesser. Som Følge deraf er det bedst, at Staten tager fat, den kommer ikke til at træde os paa Tærne og sætte Priserne op, den kommer ikke til at lægge Beslag paa den Arbejdskraft, vi skulle bruge til andet o. s. v. Men der erklærer altsaa dette Medlem af Landstinget, at der forelaa en Beslutning, der var et bestemt Villiesudtryk fra Arbejdsgiverne og Bankerne om at søge at indskrænke Virksomheden og blot at gøre færdig, hvad man lige havde under Hænder. Det er ganske vist noget helt andet, end den ærede Konseilspræsident mente, at det var Arbejderne, der ved deres Forlangender om en ordentlig Løn bidrog til at standse Virksomheder. Der har det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) ganske Ret, naar han netop fremhævede i Anledning af de Løn- og Arbejdsoverenskomstforhandlinger, der finde Sted, at det var et ganske normalt Forløb: Man indgaar Overenskomst til en vis bestemt Tid, saa skal man forhandle, om man vil fortsætte denne Overenskomst eller have en ny, og der skulde dog ikke være noget ondt i, at man gjorde dette, i hvert Fald er jeg saa heldig at kunne anføre en af den højtærede Konseilspræsidents Kolleger, nemlig den højtærede Indenrigsministers Ord for, at den Vej, Arbejderne gaa her, nemlig gennem deres Fagorganisationer at søge at øve Indflydelse paa de Vilkaar, under hvilke de skulle arbejde, er den eneste rigtige. Den 16de Marts i Fjor udtalte nemlig den højtærede Indenrigsminister, Sp. 4478. i Anledning af nogle Ændringsforslag, der vare stillede paa Finansloven vedrørende Jernbanearbejdernes Lønning: „Men jeg tror ganske bestemt, at det ikke er Tidens Udvikling, at den, der køber en Vare, skal sætte Prisen, men den, der sælger den, og naar man ikke vil sælge den til Spotpris, bliver man enig om ikke at sælge den under en vis Pris. Det er ad denne Vej, Arbejdsstanden maa gaa frem og er gaaet frem, og jeg tror ikke, der er nogen anden Vej“. Det var den højtærede Indenrigsminister, som der mente, at Arbejderne naturligvis maatte slutte sig sammen i deres Fagforeninger for at for-

handle om Prisen af den Vare, de have at sælge, nemlig Arbejdskraften, men saa kan, synes jeg, den ærede Minister ikke godt sidde og tie stille, naar han hører Konseilspræsidenten sige, at det er en fuldstændig urigtig Vej, Arbejderne gaa, og at de ved at gaa denne Vej gøre sig ganske uførtjente til at blive støttede af Staten, naar de komme i Nød.

Jeg nævned, da jeg paa et tidligere Tidspunkt havde Ordet, at der i de sidste Aar har været en stærk Nedgang i Udgifterne til Fattigvæsenet. Maa jeg tage et ganske eklatant Bevis herpaa. I 1868 fik omtrent 8 pCt. af Kjøbenhavns Indbyggere Fattighjælp under en eller anden Form. I dette Øjeblik er det kun 2½ pCt., som have faaet Understøttelse under en eller anden Form af Kjøbenhavns Fattigvæsen. Det er en kolossal Nedgang. Fra 1868 til Begyndelsen af det tyvende Aarhundrede, det er en Menneskealder, og gennem denne Menneskealder er Arbejderbevægelsen vokset op. I den Tid have vi faaet dannet Fagforeninger, det er blevet saaledes, at den, som sælger Varen, ogsaa har Medbestemmelse om, hvad Varen skal betales med. Se vi hen til et andet Forhold, er det almindelig bekendt, at naar man opgør Nationalformuen, møder man her i Europa først England og dernæst Danmark, disse to Lande have den største Nationalformue beregnet pr. Individ. Det er notorisk, at Arbejdslønnen i England er relativt højere end i andre Lande. I de sidste Aar paastaar man ogsaa, at Arbejdslønnen er bleven ret høj her i Danmark. Den er kommen noget i Vejret, men den er ganske sikkert ikke kommen saa højt op, at den paa nogen Maade lægger Hindringer i Vejen for Produktionen, men jeg siger: Lad være, at vi have faaet Arbejdslønnen noget op, fordi Arbejderne har forstaaet at organisere sig, saa er vor Nationalformue jo ikke sunken af den Grund. Tværtimod, den gaar fremad og hæveder smukt sin Plads ved Siden af Lande med lige saa høj eller endnu højere Arbejdsløn. Jeg vil ikke her komme ind paa, hvad der siges om Virkningerne af den højere Arbejdsløn, men jeg skal dog anføre, at der her paa Rigsdagens Bord ligger en Beretning fra Medlemmer i Finansudvalget, hvoraf det tydeligt fremgaar, at det er noget ganske andet end Arbejdslønnen, som fordyrer Arbejdet. Beretningen angaar Byggeforholdene ved den Kellerske Anstalt ved Bregninge. Deri fremhæves det ret klart, at naar der bliver givet Tilbud, er man enig om, at der skal betales